

สรุปสาระสำคัญจากงานสัมมนาออนไลน์

“ให้กลไกตลาดทุนเกื้อหนุนผู้พิการสร้างงานสร้างอาชีพ” วันที่ 21 กรกฎาคม 2564

ปาฐกถาหัวข้อ “เปิดมุมมอง ปรับแนวคิด เข้าใจคุณค่าของผู้พิการ”

โดย ศาสตราจารย์ณัฐมณ ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงาน

ด้วยภารกิจที่ได้มอบหมายให้ดูแลแรงงานคนพิการที่ยังไม่มีหลักประกัน และไม่ได้ถูกว่าจ้างตาม มาตรา 33 โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานนอกระบบ กลุ่มเปราะบาง อาทิ ผู้สูงอายุ คนพิการ ทั้งนี้ จากสถิติพบว่า คนพิการประมาณ 7 แสนคน ยังไม่มีงาน มีเพียง 6 หมื่นคน เท่านั้นที่มีงาน และด้วยการสร้างงาน สร้างอาชีพ ให้คนพิการนี้เอง ที่จะทำให้คนพิการอยู่ได้ในสังคมอย่างยั่งยืน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ มี 3 มาตราตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ประกอบด้วย มาตรา 33 การจ้างงาน มาตรา 34 การส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อช่วยเหลือคนพิการ และมาตรา 35 คือ จัดสัมปทานให้พื้นที่แทนการจ้างงาน ประกอบด้วย 7 กิจกรรม ได้แก่ 1. การให้สัมปทาน 2. จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก 3. จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ 4. ล่ามภาษามือ 5. การจัดจ้างเหมาช่วงงานหรือเหมาบริการ 6. ให้ความช่วยเหลืออื่นใด และ 7. การฝึกงานฝึกอาชีพ จึงเป็นที่มาของคำเชิญชวนให้ทุกบริษัทมีส่วนร่วมในการ “เพิ่มการจ้าง มีการจัด ลดการจ่าย” และบริษัท ผู้ว่าจ้างคนพิการจะได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีด้วย

พลังของภาคตลาดทุนสำคัญอย่างยิ่งที่จะเข้ามามีส่วนช่วยเหลือคนพิการ ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มโอกาส และความเสมอภาค ด้วยศักยภาพของธุรกิจในตลาดทุน และมองไปถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนพิการ ซึ่งจะเปิดโอกาสระดมทุนจากผู้ลงทุนเพื่อนำเม็ดเงินไปพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น การจ้างงาน โดยไม่ได้จำกัดแหล่งที่มาของเงินลงทุน ได้ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศด้วย ซึ่งสำนักงาน ก.ล.ต. ก็อยู่ในระหว่างการศึกษาเรื่องนี้ และจะขับเคลื่อนไปด้วยกัน

เสวนาช่วงที่ 1 หัวข้อ “กฎหมายและสิทธิประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง”

1. คุณสรายุภัทร อนุมัติราชกิจ อธิบดีกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อธิบายกฎหมาย การจ้างงานคนพิการ ซึ่งบริษัทจะต้องทำตามมาตราใดมาตราหนึ่ง ประกอบด้วย มาตรา 33 คือ การจ้างงาน คนพิการ (สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100 คน ขึ้นไปต้องจ้างคนพิการ 1 คน) มาตรา 34 ส่งเงินเข้ากองทุน ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการต่อปี ในกรณีไม่ประสงค์จะจ้างงานตามมาตรา 33 และไม่ประสงค์จะ จัดสัมปทานหรือกิจกรรม และใช้มาตรา 35 เพื่อทดแทนการจ้างงานคนพิการ เช่น ให้สัมปทานแก่คนพิการได้ ใช้ประโยชน์ ให้พื้นที่เพื่อเป็นสถานประกอบการแก่คนพิการทำอาชีพจ้างเหมาบริการ ฝึกงาน ให้ความรู้ ประสบการณ์ หรือ จัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบอาชีพให้กับคนพิการ

2. คุณสมชาย มรกตศรีวรรณ รองอธิบดีกรมการจัดหางาน กล่าวว่า ผู้ประกอบการต้องจ้างก่อน หากจ้างไม่ได้ค่อยพิจารณามาตรา 34 และ 35 ซึ่งสามารถใช้บริการจัดหางานในเว็บ smart job ได้ โดยสถานประกอบการที่ต้องการจ้างงานคนพิการให้แจ้งสำนักงานจัดหางานภายในวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี พร้อมได้ฝากประเด็นว่าต้องการความร่วมมือจากทุกหน่วย ให้มองการจ้างงานเป็นหลัก ได้ประโยชน์ทั้งภาคีได้ 2 เท่า ของค่าจ้างที่ได้จ่ายให้คนพิการ (การส่งเงินเข้ากองทุนได้ 1 เท่า)

3. คุณธวัช เบญจาทิกุล อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กล่าวว่าสำหรับการพัฒนาฝีมือแรงงาน คนพิการ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานเปิดโอกาสให้คนพิการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาฝีมือแรงงานกับคนปกติได้ โดยมีสาขา 70 แห่งทั่วประเทศ และมีการจัดให้คนพิการเข้ามาแสดงความสามารถในการแข่งขัน จัดทุก 2 ปี และพัฒนาส่งเสริมความรู้คนพิการ เช่น การฝึกงานในมาตรา 35 จัดให้มีอุปกรณ์ และให้ความเห็นชอบ หลักสูตรการฝึกงาน และพัฒนาหลักสูตรออนไลน์

ช่วง ถาม-ตอบ

คำถาม 1 : แนะนำช่องทางให้สถานประกอบการติดต่อเรื่องกฎหมายการจ้างคนพิการ

คำตอบ: ติดต่อรายละเอียดได้ที่กองกองทุนและส่งเสริมความเสมอภาคคนพิการ

โทร 02 106 9237-39

คำถาม 2 : ปัจจุบันกรมการจัดหางานได้พัฒนาและปรับปรุงการส่งเสริมการจ้างงานคนพิการอย่างไร

คำตอบ: คนพิการต้องผ่านการจดทะเบียนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้ดูแลคนพิการ กรมการจัดหางานได้พัฒนาแพลตฟอร์มที่คาดว่าจะเริ่มใช้ในเดือนสิงหาคมนี้ โดยเข้าไปที่ e service ผู้พิการจะเข้ามาใช้บริการได้ ขณะนี้อยากให้มีการจ้างงานตามมาตรา 33 มากที่สุด เพราะมีความยั่งยืนกับคนพิการ

คำถาม 3 : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีการร่วมกับคนพิการบ้างหรือไม่อย่างไร

คำตอบ: เรื่องการพัฒนาฝีมือแรงงาน คนพิการร่วมกับคนปกติ ขอเชิญติดต่อเข้ามา มีหลักสูตรที่เชิงใหม่ ร่วมกับมูลนิธิขาเทียม เพื่อช่วยเหลือคนพิการ เช่น การซ่อมบำรุงรถเข็นผู้ป่วย การทำขาเทียม

เสวนาช่วงที่ 2 หัวข้อ ให้กลไกตลาดทุนเกื้อหนุนคนพิการ สร้างงานสร้างอาชีพ

1. อ. ชูศักดิ์ จันทยานนท์ ประธานสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย พบว่าคนพิการไม่ได้จบการศึกษาดีมาก ดังนั้น เมื่อกำหนดคุณวุฒิ คนพิการจะเข้าไม่ถึง สมัครไม่ได้ ปัญหาเรื่องนี้มี 3 ด้าน ได้แก่ (1) ปัญหาคุณวุฒิการศึกษา (2) ทักษะการทำงานแต่ละด้าน (3) ผู้ประกอบการมักมองว่าคนพิการทำงานไม่ได้จริง ดังนั้น ผู้ประกอบการควรวางงานให้คนพิการทำได้ เพราะที่จริงแล้วคนพิการทำได้หลายอย่าง

2. คุณอภิชาติ การุณกรสกุล ประธานมูลนิธินวัตกรรมทางสังคม กล่าวว่า มีช่องว่างเพราะคนพิการคุณสมบัติยังไม่พอ จ้างได้ไม่ครบ มูลนิธิจึงทำนวัตกรรมการจ้างงานทางสังคมเพราะมีหน่วยงานภาครัฐบาง

พื้นที่มีบุคลากรไม่พอ มูลนิธิจะเปลี่ยนจากบริษัทที่ส่งเงินตามมาตรา 34 ไปจ้างงานในพื้นที่ชุมชน โดยมูลนิธิเป็นผู้จับคู่หรือเป็นตัวกลาง หากสถานประกอบการยังส่งเงินตามมาตรา 34 สามารถติดต่อจ้างงานคนพิการกับมูลนิธิได้

3. คุณดวงพร เทียงวัฒนธรรม ประธานกรรมการ บริษัท สานพลังวิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ปตท. มีโครงการสานพลังวิสาหกิจเพื่อสังคมเป็นโครงการช่วยเหลือผู้พิการ เช่น cafe amazon for chance เราเข้าใจข้อจำกัดคนพิการ และนำมาปรับให้เข้ากับคนพิการ เพื่อปิดช่องว่าง เช่น การวางระบบ touch screen / ภาษามือ มี train the trainer ผู้ฝึกสอนคนพิการ

4. ดร.ชาติชาย นรเศรษฐาภรณ์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส บริษัท กลุ่มเซ็นทรัล จำกัด ในนาม บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า เซ็นทรัลมีโครงการ centralTham จ้างงานคนพิการและจัดโครงการเพื่อผู้พิการ เช่น โครงการเลี้ยงไก่ ให้นางฟ้า สานตระกูล สร้างงานอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับคนพิการ และสังคมอย่างยั่งยืน ผ่านการจ้างงานคนพิการไป 670 อัตรา มุ่งทำมาตรา 33 จ้างงาน และมาตรา 35 ได้ทำโครงการพัฒนาทักษะ เช่น การทำบัญชี การคิดต้นทุน โดยเซ็นทรัลจะไม่จ่ายเงินตามมาตรา 34 เลย ถือเป็นนโยบาย

5. คุณกรณิศ ธนสุนทรกิจ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ สายงานทรัพยากรบุคคล บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า ได้ว่าจ้างคนพิการโดยพยายามหางาน ที่คนพิการสามารถทำได้ เช่น งานประจำที่คนปกติอาจเบื่อ งานที่ไม่ต้องเดินทาง และมองว่าการจ้างงานเป็นความยั่งยืน ทำให้คนพิการมีรายได้จนเจอครอบครัว

6. คุณอาชินี ปัทมะสุนทร ผู้ช่วยเลขาธิการสายสื่อสารองค์กรและเครือข่ายตลาดทุน สำนักงาน ก.ล.ต. กล่าวว่า ก.ล.ต. มีนโยบายส่งเสริมความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียน (บจ.) ใช้หลักผสมผสานคือ 1.การใช้กฎหมายเป็นภาคบังคับ การออกมาตรการลดหย่อนภาษี 2. แรงผลักดันจากตลาด หรือ market force 3. ให้บริษัทนำเรื่องความยั่งยืนมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับธุรกิจ เช่น การเปิดเผยข้อมูลใน 56-1 ใน one report ทั้งนี้ ปัจจัยในการขับเคลื่อน ESG มีหลัก 3 อย่าง (1) why ให้ผู้ลงทุนมีการเรียกร้องให้ธุรกิจมีการใส่ใจของ ESG (2) what คือให้ บจ. เปิดเผยข้อมูลใน 56-1 One Report อธิบายเป้าหมายและการจัดการผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย การจัดการในมิติด้านสิ่งแวดล้อม และ (3) How คือ การผลักดันจากกรรมการและผู้บริหารของบริษัท และการสนับสนุนจาก ก.ล.ต. เช่น การจัดอบรมเรื่อง one-report ระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม ถึง 9 สิงหาคม นี้ และสนับสนุนเครื่องมือต่างๆ อาทิ วิดีทัศน์

ช่วง ถาม-ตอบ

คำถาม 1 : หากทุกฝ่ายร่วมมือกันจะช่วยคนพิการได้แค่ไหน

คำตอบ: คนพิการ 80-90% จะมีงาน สร้างอาชีพได้จากช่องทางของผู้ประกอบการ

คำถาม 2 : จะทำอย่างไรให้การจ้างงานคนพิการดีขึ้น

คำตอบ: ต้องทำระบบให้รองรับคนพิการ ผู้ประกอบการควรคิดงานให้เข้ากับคนพิการด้วย จุดให้ติด แล้วไปต่อ action ให้เป็นผล ปัจจุบันติดต่อการจ้างงานได้หลายที่ เช่น อาจารย์ชูศักดิ์ ประธานสภาคนพิการฯ

คำถาม 3 : การทำงานเพื่อคนพิการยากหรือไม่ ต้องใช้เงินเยอะหรือไม่?

คำตอบ: ยากตรงที่การจับให้เข้ากับความต้องการทางธุรกิจกับคุณสมบัติคนพิการ ต้องดูความสามารถ จุดเด่นคืออะไร แล้วเราจะพัฒนาคนพิการนั้นอย่างไร ต้องใช้เครื่องมืออะไรมาช่วยหรือไม่

คำถาม 4 : รับมือกับการจ้างงาน หรือกิจกรรมที่ทำกับคนพิการ อย่างไรในสถานการณ์โควิด-19 นี้

คำตอบ: ธุรกิจได้รับผลกระทบ แต่จะไม่ให้ได้รับผลกระทบกับคนพิการ เช่น การจ้างงานกับคนตาบอด ยังจ่ายอยู่เหมือนเดิม (แม้จะยังมาทำงานไม่ได้) ทำประกัน และติดต่อเรื่องฉีดวัคซีน หรืองานเลี้ยงไก่ ปลุกเห็ดนางฟ้า สานตระกร้า ไม่ได้รับผลกระทบ ยังรับสินค้าของคนพิการทั้งหมดปรับเปลี่ยนมาขายออนไลน์

คำถาม 5 : ขอให้ช่วยเชิญชวนบริษัทมาทำโครงการช่วยเหลือคนพิการ

คำตอบ: ให้มองว่าประเทศชาติได้อะไร ประชาชนได้อะไร และองค์กรได้ประโยชน์อะไร การยื่นมือไปในโครงการแบบนี้เป็นการช่วยเหลือคนพิการ ถ้าเราไม่ช่วย แล้วใครจะทำ ให้มองว่าเราได้กำลังเสริมแบบยั่งยืน

คำถาม 6: หากปัจจุบัน บจ. ดำเนินการตามในมาตรา 34 อยู่ จะมาเปิดเผยใน 56-1 one report ได้หรือไม่

คำตอบ: สามารถระบุได้ทุกกิจกรรมที่ทำเพื่อคนพิการ สามารถเปิดเผยได้หมด และขอเชิญชวน บจ. ผนึกกำลังจ้างงานคนพิการตั้งเป้าหมายขององค์กรที่มากกว่ากฎหมายกำหนดเพื่อสร้างโอกาสให้คนพิการสามารถใช้ศักยภาพที่มีอยู่ และมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเท่าเทียม ซึ่งจะช่วยนำไปสู่การพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป
